

Fișa suspiciunii de plagiat / Sheet of plagiarism's suspicion		Indexat la: 0166/03
Opera suspicionată (OS) Suspicious work		Opera autentică (OA) Authentic work
OS	FUEREA, Augustin. <i>Drept comunitar european</i> . Partea generală. București: All Beck. 2003.	
OA	Jacqué, J.P. <i>Droit institutionnel de l'Union Européenne</i> . Paris: Dalloz. 2001	
Incidența minimă a suspiciunii / Minimum incidence of suspicion		
p.106:01 - p.107:00	p.444:15-p.444:34; p.445:01 – p.445:13; p.445:17-p.445:39; p.446:01-p.446:16; p.446:20-p.446:30	
p.108:01 - p.108:02	p.446:30-p.446:32	
p.108:15 - p.108:26	p.449:35-p.450:11	
p.123:22 – p.123:30	p.455:09-p.455:17	
p.124:01 -p.124:20	p.455:17-p.455:27; p.456:03 – p.456:05; p.456:29-p.456:37; p.457:06-p.457:12	
p.125:01 - p.125:05	p.457:13-p.457:17	
p.125:10 - p.125:13	p.457:23-p.457:25; p.457:27-p.457:28	
p.125:14 - p.125:25	p.457:31; p.458:01-p.458:10; p.458:14-p.458:20; p.458:39-p.458:40	
p.126:01 - p.126:27	p.459:13-p.459:39; p.460:01-p.460:02; p.459:07-p.459:10; p.459:14-p.459:16	
p.127:12 - p.127:25	p.450:12-p.450:29	
p.133:19 - p.133:26	p.451:18-p.451:28	
p.134:00	p.451:28-p.451:30; p.452:38-p.452:40; p.453:01-p.453:32	
p.135:00	p.453:33-p.453:40; p.454:01-p.454:30	
p.138:00 – p.140:00	p.441:01 - p.444:12	
p.142:00	p.432:37; p.433:01-p.433:13; p.433:19-p.433:37; p.434:01-p.434:14	
p.143:00	p.434:14-p.434:41; p.435:01-p.435:11; p.435:18-p.435:26	
p.144:00	p.435:27-p.435:37; p.436:01-p.435:38; p.437:01-p.437:04	
p.145:00	p.437:04-p.437:22; p.437:30-p.437:39; p.438:01-p.438:31	
p.182:00	p.499:21-p.499:25; p.499:27-p.499:31; p.500:06-p.500:17; p.500:24-p.500:32;p.500:33; p.501:01-p.501:11	
p.183:00	p.501:11-p.501:14; p.501:18-p.501:28; p.501:29; p.501:33; p.502:01-p.502:04; p.502:07-p.502:30	
Fișa întocmită pentru includerea suspiciunii în Indexul Operelor Plagiate în România de la Sheet drawn up for including the suspicion in the Index of Plagiarized Works in Romania at www.plagiate.ro		

Notă: p.72:00 semnifică textul de la pag.72 până la finele paginii.

Notes: p.72:00 means the text of page 72 till the end of the page.

J

U R I D I C A

Drept comunitar european. Partea generală

AUGUSTIN FÜEREA

CURS UNIVERSITAR

Conf. univ. dr. **Augustin Fuerea**

Drept comunitar european

Partea generală

Documentare: Asist. univ. drd. **Roxana-Mariana Popescu**
Prep. univ. drd. **Mihaela Augustina Dumitra**

Drept comunitar european. Partea generală

Augustin Fuerea

Distincții acordate autorului pentru lucrări scrise în domeniu:

- I. **Premiul Academiei Române**, „Nicolae Titulescu”, pentru lucrarea *Drept instituțional comunitar european*, ediția a II-a, 1996;
- II. **Premiul Uniunii Juriștilor din România**, „Victor Dan Zlătescu”, în domeniul dreptului comparat, pentru lucrarea *Drept instituțional comunitar european*, ediția a V-a, 2000.

Copyright © 2003 – Editura **ALL BECK**

Toate drepturile sunt rezervate Editurii **ALL BECK**

Nici o parte din acest volum nu poate fi copiată fără permisiunea scrisă a Editurii **ALL BECK**

Drepturile de distribuție în străinătate aparțin în exclusivitate editurii.

Copyright © 2003 by **ALL BECK**

All rights reserved.

The distribution of this book outside Romania, without the written permission of **ALL BECK** is strictly prohibited.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale

FUERA, AUGUSTIN

Drept comunitar european. Partea generală / Augustin Fuerea - București:

Editura **ALL BECK**, 2003

312 p.; 24 cm - (Curs universitar)

ISBN 973-655-256-X

Bibliogr.

341.217(4)

Editura **ALL BECK**

Departamentul
distribuție

București, Str. Serg. Nuțu Ion, nr. 2, sector 5

☎ (021)335.32.12, (021)410.00.70

Fax: (021)335.32.18

☎ (021)335.32.39, (021)335.32.44

E-mail: comenzi@allbeck.ro

care prevede faptul că Uniunea este fondată pe respectarea statului de drept. Or, dreptul nu se rezumă în întregime numai la dreptul scris. Edificiul juridic se bazează pe un anumit număr de principii nescrise fără de care nu s-ar putea vorbi despre un stat de drept. Recurgerea la principiile generale de drept oferă un loc fundamental jurisprudenței în cadrul definirii legalității comunitare. Dacă se poate afirma că principiile generale de drept sunt considerate preexistente „consacrării” lor de către judecător, acesta din urmă este cel care constată existența lor, ceea ce îi conferă o vastă marjă de apreciere. Anumite principii, având origine jurisprudențială, au fost consacrate ulterior în Tratat, așa cum s-a întâmplat cu principiul subsidiarității¹ sau cu cel al respectării drepturilor fundamentale².

Condiția impusă este aceea ca principiul să fie apt să intre în ordinea juridică comunitară, adică să nu fie în contradicție cu valorile care stau la originea tratatelor. Acesta este motivul pentru care judecătorul poate refuza să ia în considerare anumite principii de drept internațional.

Se poate afirma că sursa „naturală” a principiilor generale de drept comunitar ar trebui să fie principiile generale ale dreptului internațional, deoarece Comunitățile sunt fondate pe baza unor tratate internaționale. Totuși, C.J.C.E. manifestă o oarecare rezervă cu privire la aceste principii în măsura în care ele corespund unei organizații internaționale fondate pe raporturi de egalitate între subiectele de drept. Ordinea juridică comunitară este fondată pe ierarhie și nu pe egalitate. Statele și indivizii sunt destinatarii și nu autorii normelor adoptate de instituții. Respectarea acestor norme este asigurată de un control jurisdicțional centralizat și nu, cum se întâmplă în dreptul internațional, prin intermediul reciprocității. În această privință, ordinea juridică comunitară se aseamănă mai mult cu ordinea juridică internă, decât cu cea internațională clasică. Este motivul pentru care C.J.C.E. a refuzat să transpună în dreptul comunitar principiul reciprocității care se traduce în *exceptio non adempti contractus*. Statul nu are dreptul să își facă singur dreptate. Recunoașterea unui asemenea drept ar pune în discuție unitatea pieței comune, deoarece regulile aplicabile indivizilor ar varia în funcție de aplicarea principiului de către statele membre³. Dimpotrivă, C.J.C.E. acceptă aplicarea

¹ Art. 5. T.C.E., vechea numerotare: art. 3B.

² Art. 6 T.U.E.

³ Hotărârea din 13 noiembrie 1964, *Luxembourg et Belgique, cauzele 90-91/63*, Rec. 1217.

Corect
"adimpleti"

V Citatul este prescurtat - "adimpleti", preluat ca
atare de la autorul străin. Veri extras
p. 434 Dictionar

principiilor generale ale dreptului internațional în materiile care aparțin prin natura lor acestuia din urmă: raporturile între tratate contradictorii¹, interdicția pentru un stat de a refuza cetățenilor săi dreptul de acces și de sejur pe teritoriul său², *pacta sunt servanda*³, principiul bunei-credințe⁴. Majoritatea acestor principii sunt aplicabile în dreptul comunitar pentru că fac parte din dreptul cutumiar internațional care leagă Comunitățile în relațiile cu statele terțe.

Sursa principală a principiilor generale rămâne dreptul intern al statelor membre, în acest domeniu C.J.C.E. având o anumită libertate. Este semnificativ faptul că, în materie de responsabilitate extracontractuală, C.J.C.E. a creat un sistem autonom de cel al răspunderii, în timp ce Tratatul face referire, expres, la principiile generale comune statelor membre. Deci, C.J.C.E. nu urmează un demers mecanic, care ar conduce la reținerea numai a principiilor consacrate în toate statele membre. Exercițiul ar fi, de altfel, dificil într-o Comunitate din ce în ce mai extinsă. În fapt, pe baza unei analize comparative, C.J.C.E. încearcă, cu anumită marjă de libertate, să stabilească tendințele, fără să se simtă, totuși, legată de o tendință majoritară. Astfel, au fost reținute principii care nu erau consacrate expres decât într-un singur stat membru, ca, de exemplu, proporționalitatea sau încrederea legitimă. Este adevărat că nu exista nici o opoziție față de aceste principii în celelalte state membre, în care ele existau sub o formă cutumiară. În orice caz, nu este suficient ca un principiu să fie comun statelor membre pentru a putea fi aplicat în dreptul comunitar; el trebuie să fie compatibil cu „cadrul și structura obiectivelor Comunității”. Este vorba despre autonomia dreptului comunitar⁵.

În sfârșit, există anumite principii legate de structura instituțională a Comunității care sunt sau nu consacrate în Tratat. Este vorba, astfel, de principiul echilibrului instituțional sau de competența de auto-organizare a instituțiilor, pe care nu le putem califica drept principii generale de drept, deoarece ele se aplică cu privire la funcționarea instituțională a Uniunii și își găsesc sursa în dispozițiile instituționale ale Tratatelor.

¹ Hotărârea din 27.02.1962, *Comisia c. Italia*, cauza 10/62, *Rec.* 22.

² Hotărârea din 04.12.1974, *Van Duyn*, cauza 41/74, *Rec.* 1227.

³ Hotărârea din 16.06.1998, *Racke*, cauza C-162/96, *Rec.* I-3688.

⁴ Hotărârea din 22.01.1997, *Opel Austria c. Conseil*, T-115/94, *Rec.* II-39.

⁵ Hotărârea *Internationale Handelsgesellschaft*, 17.12.1970, cauza 11/70, *Rec.* 1125.

efectivității. De fapt, el implică numai identitatea regulilor aplicabile și nu punerea în aplicare a procedurilor ignorate de dreptul național¹ sau îndepărtarea de regulile de procedură naționale².

Principala dificultate pe care o implică aplicarea principiului este determinarea echivalenței, deoarece aceasta presupune că regulile aplicate cazului și cele aplicate procedurilor naționale de aceeași natură sunt în mod efectiv comparabile. Dacă este imposibilă orice comparație, principiul nu se poate aplica, dar Curtea va putea, totuși, să facă un test de proporționalitate pentru a verifica dacă diferența între regulile aplicabile este temeinic justificată de diferența pe care o prezintă situația de fapt³. Principiul echivalenței nu impune să fie reținută soluția națională cea mai favorabilă, ci presupune numai neaplicarea în cazurile fondate pe dreptul comunitar a unor modalități diferite de cele aplicabile cazurilor fundamentate pe dreptul național⁴.

Aspectele cele mai interesante ale aplicării principiului echivalenței privesc invocarea mijloacelor de ordine publică. C.J.C.E. consideră că, atunci când dreptul intern impune judecătorului ridicarea din oficiu a unui drept rezultat dintr-o regulă internă constrângătoare, aceeași obligație se impune și cu privire la regulile comunitare constrângătoare⁵. Această regulă impune judecătorului național cunoașterea ansamblului dreptului comunitar. În speța *Ecoswiss*, Curtea a arătat faptul că judecătorul, sesizat cu un recurs împotriva unei sentințe arbitrale pe motivul că aceasta era contrară articolului 85 din Tratat, trebuia să examineze cererea, chiar dacă dreptul național nu consideră încălcarea regulilor concurenței ca fiind de ordine publică, permițând obținerea anulării sentinței. Pentru a ajunge la acest rezultat, Curtea a considerat că articolul 85 stabilește o regulă de ordine publică care se impune judecătorului național⁶. Această soluție rezultă mai ales din necesitatea de a asigura mai degrabă efectivitatea, decât aplicarea principiului echivalenței.

Se constată că, în ciuda afirmației repetate a principiului autonomiei, Curtea a dezvoltat o bogată jurisprudență care are incidență asupra procedurilor na-

¹ Suspendarea aplicării legii naționale - *cauza Factortame*.

² Precum cele cu privire la computarea termenelor.

³ Hotărârea din 02.12.1997, *Dafeki*, cauza C-336/94, Rec. I-6761.

⁴ Hotărârea din 15.09.1998, *Edis*, cauza C-231/96, Rec. I-4979.

⁵ Hotărârea din 24.10.1996, *Kraaijeveld*, cauza C-72/95, Rec. I-5431.

⁶ Hotărârea din 14.06.1999, cauza C-127/97, Rec. I-3055.

ționale. Bineînțeles, nu este vorba, în majoritatea cazurilor, despre modificarea procedurilor naționale, ci de menționarea pentru judecătorul național a variantelor adecvate să le folosească în procedurile existente. Numai în situații rare, în care este vorba despre validitatea actelor comunitare, judecătorul comunitar impune celui național armonizarea regulilor de procedură. Însă, în acest din urmă caz, efectul poate atrage modificări însemnate. Jurisprudența Curții cu privire la măsurile provizorii a contribuit la modificarea sistemelor naționale aplicabile în contenciosul pur național.

Secțiunea a II-a

Sancțiuni

În majoritatea cazurilor, sancțiunile sunt aplicate de către statele membre în conformitate cu principiul administrației indirecte. Trebuie, în primul rând, făcută distincția între sancțiunile administrative și cele penale.

1. Sancțiuni administrative

Tratatele recunosc Comunităților o putere directă de sancțiune numai în cazuri excepționale. În general, dacă sancțiunile administrative sunt prevăzute de legislația comunitară, statele membre sunt cele care le pun în aplicare.

A. Sancțiunile aplicate direct de C.E.

Domeniul principal vizat de aceste sancțiuni este acela al concurenței. Articolul 83 T.C.E.¹, par. 2, lit. a) permite Consiliului să instituie amenzi și restricții pentru a asigura respectarea regulilor Tratatului cu privire la înțelegeri și la abuzul de poziție dominantă. Aceste reguli au fost stabilite de Regulamentul nr. 17, care autorizează Comisia să aplice amenzi pentru încălcarea unor dispoziții de procedură sau a unor reguli de fond ale dreptului concurenței². Amenzile pot ajunge până la 10% din cifra de afaceri realizată de întreprindere în exercițiul financiar anterior deciziei. T.P.I. poate fi sesizat cu un recurs în plină jurisdicție împotriva acestor amenzi. Deși acestea nu sunt amenzi penale, pot fi considerate astfel de Curtea Europeană a Drepturilor

¹ Vechea numerotare: art. 87.

² J.O.C.E. din 21.02.1962, pag. 204.

17

100

ISBN 973-655-256-X

9789736 552564

J